

Raporturi cromatice în pictura din Republica Moldova în anii 1940-1950

Rodica Ursachi

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Odată cu schimbările de ordin social-politic, ce au avut loc în Basarabia după anexarea ei la ex-URSS, întreaga cultură basarabeană din această perioadă este influențată puternic de estetica realismului socialist. Pe acest fundal, arta basarabeană intră într-o nouă fază, ce ține de reglementarea normativă a creației artiștilor, și care implică totodată modificări în tematică, stilistică, în principiile de organizare plastică a compoziției, în tratarea coloristică etc.

Restricțiunile impuse mențin arta basarabeană în limitele tradițiilor academiste, în parte ale artei peredvijniciste, iar pornirile individuale, exprimate prin specificul structurii compoziționale sau prin decorativismul excesiv al culorilor ș.a., încep să fie considerate drept reminiscențe „formaliste”.

Schimbarea raportului conceptual al tematicii (accent pe tabloul istoric) impune culorii transformări calitative, ce țin de orientarea ei spre zona caldă a spectrului cromatic, de utilizarea, cu precădere, a contrastului tonal față de cel de culoare sau de îmbogățirea treptată a nuanțelor cromatice ș.a.m.d. (*Blestemul* (1945), autor M. Gamburd, *Pe drumurile Basarabiei de altădată* (1954), I. Bogdesco și O. Kaciarov ș.a.).

Arta plastică din Moldova Sovietică, ulterior rezultatelor Congresului al XX-lea al PCUS (1956), ce a dus la schimbări esențiale pe plan social și socio-cultural, se racordează unei noi viziuni artistice ce implică un raport calitativ în toate domeniile cultural-artistice. În pictura din Republica Moldova pătrund principii plastice specifice artei europene de la sf. sec. al XIX-lea-încep. sec. XX și ale artei românești (*La joc* (1957), V. Rusu-Ciobanu, *Răscoala de la Tatarbunar* (1959), M. Grecu).

În final, putem conchide că, pentru culoare aceste decenii reprezintă în ansamblu o perioadă de acumulare. Rămânând în fond subordonată tematicii, culoarea devine un mod de afișare a concepțiilor artistice pe care le manifestă această epocă.